

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

BAREVNÝ ROK

**Základní škola a Mateřská škola Brozany nad Ohří,
příspěvková organizace**

OBSAH:

Úvod.....	3
1. Identifikační údaje o škole.....	4
1.1 Název školního vzdělávacího programu.....	4
1.2 Údaje o škole.....	4
1.3 Zřizovatel školy.....	4
1.4 Platnost dokumentu.....	5
2 Obecná charakteristika školy.....	6
3 Podmínky vzdělávání.....	8
3.1 Věcné vybavení mateřské školy.....	8
3.2 Životospráva v mateřské škole.....	9
3.3 Atmosféra v mateřské škole.....	10
3.4 Organizace chodu.....	11
3.5 Řízení mateřské školy.....	12
3.6 Personální zajištění mateřské školy.....	13
3.7 Spoluúčast rodičů a veřejnosti.....	13
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	16
3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
4 Organizace vzdělávání.....	19
4.1 Vnitřní uspořádání mateřské školy.....	19
4.2 Metody a formy práce ve třídách.....	19
4.3 Provoz mateřské školy.....	20
4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy.....	20
4.5 Povinné předškolní vzdělávání.....	21
4.6 Jiné způsoby plnění povinnosti předškolního vzdělávání.....	22
4.7 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v MŠ.....	23
5 Charakteristika vzdělávacího programu „Barevný rok“.....	24
5.1 Zaměření školy.....	24
5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávání.....	24
5.3 Metody a formy vzdělávání.....	25
6 Vzdělávací obsah.....	26
6.1 Integrované bloky.....	26
6.1.1 Integrovaný blok Žlutý podzim.....	27
6.1.2 Integrovaný blok Bílá zima.....	33
6.1.3 Integrovaný blok Zelené jaro.....	39
6.1.4 Integrovaný blok Červené léto.....	44
6.2 Rozšiřující vzdělávací nabídka.....	49
7 Evaluační systém.....	56
Závěr.....	58

ÚVOD

Školní vzdělávací program je dokument, podle kterého se uskutečňuje vzdělávání dětí v mateřské škole v Brozanech nad Ohří. Nabízí přehledný a ucelený obraz o této mateřské škole, o způsobu a formách její práce.

Je to dokument otevřený, bývá pravidelně vyhodnocován a podle potřeby aktualizován. Školní vzdělávací program je materiálem veřejným, veřejnost má právo do něj kdykoli nahlédnout, ale také se k němu vyjadřovat a dotvářet ho. Na tvorbě tohoto programu se podílí celý pedagogický sbor, všichni zaměstnanci mateřské školy. Ti navíc spolupracují s rodičovskou veřejností a dalšími partnery. Při tom respektují platné legislativní normy a především Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Ve školním vzdělávacím programu předkládáme nejen obsah vzdělávání v naší mateřské škole, podmínky, za kterých se uskutečňuje, ale také způsob hodnocení vzdělávací činnosti. Je to promyšlený a provázaný celek, který by měl vést k tomu, aby děti v mateřské škole získaly základy klíčových kompetencí a předpoklady pro své celoživotní vzdělávání. Aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností, ale i zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Barevný rok

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Brozany nad Ohří, příspěvková organizace

Sídlo školy: Školní 36, Brozany nad Ohří 411 81

Adresa mateřské školy (dále též MŠ): Ke Hřišti 379, Brozany nad Ohří 411 81

IČO: 70695482

RED-IZO: 600081737

Kontakty:

Telefon do MŠ: 736 481 072

Vedoucí učitelka MŠ: 778 055 214

E-mail: brozanyms@seznam.cz

Webové

stránky:

www.skola-brozany.cz

Statutární zástupce: Mgr. David Šálek, ředitel školy

Zpracovatelé programu:

Mgr. Jaroslava Kubíková, vedoucí učitelka MŠ

Bc. Markéta Pechová

Ivana Hornová

Denisa Koucká

Miroslava Rosová

1.3 Zřizovatel školy

Název zřizovatele: Městys Brozany n/O

Adresa: Palackého nám. 75, Brozany n/O 411 81

1.4 Platnost dokumentu

Číslo jednací: ZŠBRO1/330/2022/ŘE

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

Dokument vydal (razítko, podpis):

Mgr. David Šálek, ředitel školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Městys Brozany n/O, ve kterém se naše mateřská škola nachází, najdete poblíž „*MÁCHOVÝCH LITOMĚŘIC*“, v malebné a úrodné Polabské nížině. Od naší školy vidíme 13 km na východ památnou horu Říp, 13 km na sever horu Radobýl a 13 km na západ se tyčí zřícenina hradu Hazmburk. Škola je obklopena krajinou bohatou na přírodní a kulturní památky.

Naše mateřská škola píše bohatou historií. Zařízení pro děti předškolního věku vzniklo v obci již v roce 1949. Od roku 1985 sídlí mateřská škola v moderní budově pavilonového typu, již plně koncipované pro děti. V současnosti prošla budova zdařilou rekonstrukcí, byla zateplena, má nová okna a barevný, esteticky kvalitní vnější vzhled. Při posledních stavebních úpravách byla přistavena další třída a navýšena kapacita mateřské školy. Další modernizace interiéru jsou naplánovány a probíhají postupně.

Budova mateřské školy má dvě patra. Prostory MŠ jsou prosluněné, prostorné, uspořádané tak, aby se v nich děti dobře cítily a aby se škola stala místem, kam přicházejí s důvěrou a rády. Třídy jsou vybaveny novým dětským nábytkem. Díky poloze školy v klidové části městyse nejsou děti rušeny hlukem z okolí.

Na výzdobě školy se podílejí svými výtvy převážně děti, někdy se jedná také o rodinné práce. Zaměření výzdoby je dáno převážně plynoucím časem, ročním obdobím a životem obce.

Zahrada mateřské školy je rozlehlá, zaplněna mnoha herními prvky, najdeme zde velké pískoviště, které je zakryto proti prudkému slunci poloprůsvitnou plachtou. Zahrada je osázena stromy, které zajišťují příjemný stín. Je pravidelně zavlažována novým zavlažovacím systémem, velká část zahrady je obestavena plotem, který chrání děti proti prachu z komunikace, a kolem zahrady je vybudován nový chodník. Dostatek prostoru a vybavení umožňuje spontánní pohybové činnosti dětí, ale také relaxaci a pozorování měnící se přírody.

Venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy podle platných bezpečnostních předpisů, které jsou pravidelně kontrolovány bezpečnostními technikami.

Můžeme využívat i veřejné dětské hřiště poblíž školy. Okolí mateřské školy poskytuje velkou nabídku k pohybovým činnostem dětí, jsou zde lužní lesy, louky, rybník, a to nám nabízí možnost krásných vycházek. Preferujeme aktivní pohyb dětí. Při pobytu venku je nejvíce využívána zahrada mateřské školy a les.

Technický popis MŠ:

Budova MŠ má dvě patra, do budovy vedou 2 vchody.

Mateřská škola zahrnuje 4 třídy, kapacita MŠ je 87 dětí.

Přízemí:

Vchodem A přijdeme do menší třídy pro max.15 dětí (60m²), ke třídě přísluší šatna a sociální zařízení.

Vchod B vede do třídy pro 24 dětí (105m²), ke třídě opět patří šatna a sociální zařízení.

Kromě toho se v přízemí nachází sociální zařízení a šatna pro personál, přípravná jídelna, centrální kabinet a kabinet výtvarných pomůcek.

1.patro:

Vchodem B a po schodišti se dostaneme do dvou tříd vždy pro 24 dětí (105m²). Ke třídám náleží šatny, sociální zařízení a přípravná jídelna. V 1.patře najdeme rovněž sociální zařízení pro personál. Dětem tu slouží také logopedická učebna a didaktický kabinet. Namísto ložnice se nám podařilo vybudovat rozlehlou tělocvičnu (64m²).

V mateřské škole pracuje 8 učitelek, nejmenším dětem pomáhá 1 chůva. Chod školy zajišťují 3 provozní pracovnice. Logopedickou péči poskytuje kromě učitelek externě také speciální pedagožka.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné vybavení mateřské školy:

Do mateřské školy vedou dva vchody. Vstupem A přijdeme do nově vybudované 1.třídy pro max.15 dětí. K této třídě, do níž docházejí 2-3leté děti, přináleží šatna a sociální zařízení. Ve vstupu A naleznou rodiče všechny potřebné informace. Hračky, herní koutky i veškeré vybavení třídy jsou vybrány pro dvouleté děti s ohledem na jejich psychosomatiku specifikaci.

Dále je v přízemí hlavní vstup do budovy, vchod B, kde rodiče naleznou rovněž základní informace o mateřské škole. Ze zádveří se dostaneme do šatny a sociálního zařízení pro personál. Vedle vchodu je šatna dětí 2.třídy, která je vybavena šatními skříněmi pro každé dítě se sedačkami pro pohodlné převlékání. Ke 2.třídě přiléhá umývárna dětí se sprchovým koutem a dětská WC. Každé dítě má svou oddělenou skříňku s ručníkem, již pozná podle své značky.

2.třída je prostorná, prosluněná, vzdušná. Děti sedí u stolků, které vyhovují antropometrickým požadavkům 3 - 4 letých dětí. V herně je dostatek hraček, ale jejich nabídka podléhá pravidlům, která si s dětmi nastavujeme na začátku školního roku. Třída je vybavena novým dětským nábytkem. Pro relaxaci dětí se rozkládají lehátka a lůžkoviny, které se ukládají do speciálních prostor, aby se dodržely veškeré hygienické podmínky.

Ke 2., 3. a 4.třídě přináleží přípravný jídelna, jsou vybaveny nákladním výtahem, kuchyňským nábytkem či myčkami nádobí.

V prvním patře mateřské školy je stejně situovaná šatna dětí, umývárna a WC a 3.třída. Tato třída je také vybavena novým nábytkem, který je uzpůsoben antropometrickým požadavkům pro 4 – 5 leté děti. Vybavení hračkami, výtvarným materiálem, knihami a didaktickým materiálem odpovídá této věkové skupině. V prostorách bývalé ložnice se podařilo vybudovat tělocvičnu, kterou využívají děti z celé MŠ. Pro relaxaci se ve třetí třídě rovněž rozkládají lehátka a lůžkoviny, ukládají se do speciálních skříní, jež odpovídají hygienickým předpisům. Děti jsou vedeny k samostatnosti a z velké části si potřeby pro relaxaci připravují samy.

V roce 2020-2021 se podařilo zajistit finanční prostředky z evropských dotačních programů a proběhla rekonstrukce budovy mateřské školy. Byla přistavena další třída a navýšena kapacita MŠ. Ve třídě můžeme nabídnout nové vybavení, moderní technologie včetně např. klimatizace vzduchu. V této nové části školy se vzdělávají 5 – 7 leté děti. Mohou využívat velké prosluněné prostory, jedna část třídy slouží ke každodenním pohybovým aktivitám a po obědě k relaxaci. Děti si z velké části samostatně připravují lehátka, lůžkoviny ukládají do speciálních skříní.

Naše škola má dostatečně velké světlé prostory, podlahovou plochu i objem vzduchu stanovený platnými legislativními normami. Všechny třídy MŠ jsou stavebně uspořádány tak, že je lze snadno rozdělit na dvě části. Jedna část je dispozičně uspořádána jako pracovní prostor a jídelna (na podlahách je PVC), druhá jako herna (na podlahách jsou koberce). Uspořádání umožňuje dětem pestrou škálu činností, jak ve skupině, tak individuálně s ohledem na temperament, zájmy i specifika osobnosti jednotlivých dětí. Hračky a potřeby pro děti jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně zvolit a zároveň si po hře vše mohly uklidit a urovnat. Jsou stanovena pravidla o jejich využití, na kterých se podílejí děti. Nábytek, hračky i pomůcky jsou zdravotně nezávadné, vhodné pro dané věkové skupiny a jsou pravidelně doplňovány podle potřeby školy a možností zřizovatele. Každá třída má svůj klavír. Zdravotně hygienická zařízení všech tříd jsou přizpůsobena počtu i antropometrickým požadavkům dětí. Všechny třídy disponují kabinety, prostory pro uložení pracovního materiálu a didaktických pomůcek. Vybavení je využíváno pedagogy i dětmi a je podle potřeby obnovováno a doplňováno. V šatnách a na chodbách jsou vystaveny práce dětí.

Vedle 3.třídy je malá učebna pro logopedickou péči pro děti. Je vybavena logopedickými pomůckami, velkým zrcadlem a odbornou literaturou, zaměřenou k problematice reedukace.

Velkou část pohybových činností směřujeme ven. Na budovu MŠ navazuje zahrada. Zahrada mateřské školy je rozlehlá, zaplněna mnoha herními prvky, dále je zde velké pískoviště, které je zakryto proti prudkému slunci poloprůsvitnou plachtou. Je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Všechny vnitřní a vnější prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (čistota, teplota, vlhkost, osvětlení, hlučnost, světlo, stín atd.). Naší snahou je mít školu útulnou a přátelskou pro všechny děti a jejich rodiče.

3.2 Životospráva v mateřské škole:

Vzdělávání v naší mateřské škole vychází ze zásad zdravého životního stylu.

Stravování dětí zajišťuje školní jídelna, která vaří také pro základní školu v Brozanech nad Ohří a občany v obci. Dětem je poskytována vyvážená strava. Dodržujeme pitný režim, děti mají k dispozici ve třídě vhodné nápoje, na stabilním místě je termoska s vitamínovými nápoji ředěnými vodou a čistá voda. Učitelky děti k pití vybízejí, děti mají možnost napít se během dne podle své potřeby, používají vlastní hrnky, které jsou průběžně umývány. Děti do jídla nenutíme, ale povzbuzujeme, aby v případě odmítání ochutnaly, pedagogové jdou příkladem. Děti vedeme k samostatnosti při obsluze. Ve 2., 3. a 4. třídě nabízíme ke stolování příbory.

Stravování dětí je organizováno tak, aby byl dodržen optimální interval mezi jednotlivými jídly. Přesnídávku nabízíme dětem v 8.30 – 9.00 hodin, oběd je v 11.45 hodin, odpolední svačina ve 14.00 – 14.30 hodin.

Dětem zajišťujeme pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.).

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s nižší potřebou spánku nabízíme po odpočinku na lůžku klidný program, děti mohou využít klidové hry v přilehlé herně. Donucovat děti ke spánku na lůžku je v naší škole nepřipustné.

Dospělí v naší MŠ se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. V celém areálu se nekouří.

Každý rok pravidelně jezdíme na předplavecký výcvik, s dětmi chodíme na pěší výlety do přírody.

3.3 Atmosféra v mateřské škole (psychosociální podmínky)

Zajišťujeme dětem prostředí, kde se děti cítí spokojeně, bezpečně a kam každé ráno rády přicházejí. U nově přicházejících dětí poskytujeme postupnou a nenásilnou adaptaci, aby si dítě mohlo bez větších problémů zvyknout na nové prostředí. Pro nové děti a jejich rodiče jsme vypracovali adaptační program.

Mezi dětmi a všemi zaměstnanci školy je podporována vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, vzájemná pomoc. Všechny činnosti v naší mateřské škole jsou uskutečňovány citlivě, nenásilně, v klidu. V naší mateřské škole děti podporujeme, nasloucháme jim a komunikujeme s nimi s dostatečnou mírou vstřícnosti a empatie. Pedagogové se vyhýbají negativním slovním projevům všeho druhu, přiměřeně chválí a pozitivně hodnotí. Je vyloučeno jakékoli manipulování s dítětem, zbytečné organizování, podporování nezdravé soutěživosti dětí.

Naše působení na děti vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmu dítěte, ze znalosti jeho aktuálního stavu i konkrétní životní a sociální situace. Učitelky respektují potřeby dětí a reagují na ně. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem.

Poskytujeme dětem co nejširší volnost a svobodu, ale zároveň v nich podporujeme a budujeme pocit zodpovědnosti za sebe a své jednání. Děti si společně s učitelkami tvoří pravidla soužití, která pomáhají dodržovat v mateřské škole potřebný řád, ten počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Ve třídách najdeme piktogramy, texty či obrázky, symbolizující pravidla soužití.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou v naší škole nepřijatelné. Pedagogové se věnují neformálním vztahům dětí ve třídách a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem.

3.4 Organizace chodu

Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby a vývoj. Naším hlavním cílem je, aby se děti v mateřské škole cítily dobře, bezpečně a aby se správně vyvíjely z hlediska psychického i tělesného.

Jak děti prožívají den v naší mateřské škole:

Den v mateřské škole začíná v 6:00 hodin. V tuto dobu se MŠ otvírá, děti přicházejí postupně. Rozvíjejí se hry a činnosti podle volby dětí, které si buď volně hrají, nebo se zapojují do řízených individuálních, skupinových a společných činností. Vzdělávací činnosti probíhají plynule celé dopoledne do doby odchodu na pobyt venku

V 8.30 – 9.00 nabízíme a podáváme dětem přesnídávku. Děti si dle individuálních možností samy prostírají, nabídnou porci jídla, po svačině si nádobí uklízí na určené místo, v 1. třídě s dopomocí.

Každé dopoledne děti prožijí alespoň 2 hodiny při pobytu venku (výjimečně se pobyt venku zkracuje nebo úplně ruší pouze na základě nepříznivého počasí).

V 11.30 - 11.45 hodin nastává čas oběda, poté se děti připravují na odpočinek. Po 12. hodině děti odcházejí relaxovat. Převléknou se do pyžama a poslouchají četbu knihy nebo vyprávění učitelky. Děti, které neusnuly po ½ hod, postupně vstávají a věnují se klidným činnostem a hrám, aby nevzbudily spící kamarády, délka odpočinku je přizpůsobena individuálním potřebám dětí.

Ve 14:00 – 14.30 hodin děti ochutnají odpolední svačinu. Poté jim jsou nabízeny vzdělávací činnosti a odpolední výukové programy. Děti postupně odcházejí domů. V 16:00 se zamykají oba vchody v areálu MŠ.

Režim dne je volný, pružně se přizpůsobuje aktuálním potřebám dětí a vzdělávacím aktivitám. Pouze doba podávání jídla a pobyt venku jsou jasně stanoveny. Ve třídách denně zařazujeme tělovýchovné chvíle obsahující zdravotně preventivní pohybové aktivity. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní mohly

později pokračovat. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Pedagogové se dětem plně věnují, vytváří zázemí, které děti podněcuje k aktivní činnosti podle svého zájmu a tempa. Individualizujeme vzdělávání dětí zařazováním vhodných metod a forem práce se skupinou i jednotlivci.

Děti mají možnost účastnit se činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Dítě má ale také možnost během dne uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, má právo a prostor na soukromí. Činnosti a aktivity plánujeme tak, aby vycházely z potřeb a zájmů dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Ve škole je respektován počet dětí ve třídách, s ohledem na bezpečnost a kapacitu tříd. Při aktivitách mimo MŠ je vždy zajištěn dostatečný počet pracovníků na dohled dětí.

3.5 Řízení mateřské školy

V mateřské škole jsou jasně vymezeny pracovní povinnosti, pravomoci a odpovědnost jednotlivých zaměstnanců a jsou definovány v jejich náplních práce. Ředitel školy pověřuje vedoucí učitelku MŠ, která má vymezené kompetence v oblasti pedagogické, organizační, v oblasti materiálního zabezpečení a komunikace.

Všechny pracovnice MŠ pracují jako tým. Vedení školy vytváří ovzduší vzájemné důvěry, velký důraz klademe na týmovou práci a vzájemnou spolupráci. Vedoucí učitelka pravidelně vyhodnocuje práci zaměstnanců na pedagogických a provozních radách, je vytvořen kontrolní a hospitační plán mateřské školy, vedoucí učitelka provádí kontroly a hospitace, které jsou písemně dokumentovány.

Vedoucí učitelka zpracovává školní vzdělávací program a ve spolupráci s pedagogy jej analyzuje, opírá se o názory celého týmu, aby využila zpětnou vazbu k rozvoji mateřské školy i obohacení plánovaných vzdělávacích činností.

Ve škole je zaveden funkční informační systém. Informace a pokyny si předáváme na pravidelných týdenních poradách či na nástěnkách v centrálním kabinetě MŠ. Rodičům jsou informace předávány formou informativních schůzek. O dění v MŠ se rodiče dozvídají především z nástěnek, v osobních pohovorech, prostřednictvím e-mailové komunikace a z webových stránek školy. Všem zákonným zástupcům dětí jsou k dispozici základní dokumenty školy (Školní řád, Školní vzdělávací program) a informace o dění ve škole na webových stránkách a také v tištěné podobě u vchodů do MŠ. Současně je široká veřejnost informována o akcích chystaných i proběhlých na stránkách brozanského Zpravodaje.

Spolupracujeme s rodiči, se zřizovatelem, s kolegy ze základní školy, s odborníky, zejména při řešení individuálních vzdělávacích potřeb dětí naší školy.

3.6 Personální zajištění mateřské školy

Předškolní vzdělávání v mateřské škole zabezpečuje 8 učitelek, 1 chůva a 3 provozní pracovníce. Všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské škole, mají předepsanou odbornou kvalifikaci, učitelky se neustále průběžně vzdělávají a doplňují si znalosti o nové poznatky a vzdělávací trendy. Dle možností se účastní během školního roku vzdělávacích akcí, které jsou jednoznačně přínosem pro práci školy a kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí jsou založena v portfoliích učitelek.

Pracujeme jako tým na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Ve třídách spolu učitelky úzce spolupracují, vzájemná spolupráce je nezbytná v celé škole. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Služby učitelek jsou rozvrženy podle možností tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem potřebná pedagogická péče. Je optimálně zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě.

O úklid prostor školy a o pomoc s dětmi se starají provozní pracovníce.

Do života MŠ jsou vítáni rodiče dětí, jejich aktivita, ochota zúčastnit se všech našich akcí. Spolupracujeme také s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, psychology, lékaři aj.), abychom zajistili specializovanou péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.7 Spoluúčast rodičů a veřejnosti

Předškolní vzdělávání doplňuje a podporuje rodinnou výchovu, spolupráci s rodinou považujeme za klíčovou. Mezi rodiči a pedagogy podporujeme vzájemnou důvěru, otevřenost, vstřícnost, respekt, ochotu spolupracovat, spolupráce funguje na základě partnerství. Pedagogové sledují individuální potřeby dětí a jejich rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

V naší MŠ funguje vzájemné sdílení na životě školy s rodiči, rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se některých programů školy. Seznam akcí školy je předem projednán s rodiči, kteří mohou vlastními nápady akce zpestřit, dát iniciativu a nápady.

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v MŠ na nástěnkách, při individuálních pohovorech, na webových stránkách, při schůzkách nebo při akcích pro veřejnost, v logopedických sešitech (rodiče informace doplňují vlastními informacemi a postřehy), dobře funguje e-mailová komunikace.

Učitelky pravidelně rodiče informují o pokrocích jejich dětí, či o případných problémech, domlouvají se s rodiči na spolupráci při výchovném působení.

Každá naše pracovnice, i provozní, chrání soukromí rodin, zachovává mlčenlivost o vnitřních záležitostech, podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům ve výchově dětí, ale rodinu nesupluje a nezasahuje do života a soukromí rodiny.

Nabízíme rodičům poradenský servis, osvětu a podle potřeby i vhodnou literaturu o předškolním věku. Dobře je vybavená odborná knihovna v MŠ, která slouží také rodičům, ti ji dle potřeby využívají.

Spolupráce s dalšími institucemi

Uvědomujeme si nutnost a potřebnost úzké spolupráce s úřadem městyse. Obec zajišťuje nezbytné materiální zabezpečení podmínek, mateřská škola zase napomáhá kulturnímu a společenskému rozvoji obce. Zastupitelstvo obce zveme na akce pořádané školou, pravidelně informujeme o dění v MŠ.

Se základní školou v Brozanech nad Ohří spolupracujeme při plynulém a přirozeném přechodu dětí do dalšího vzdělávacího stupně. Dle potřeby navštěvujeme školu, na kterou se zapisuje většina předškolních dětí. Zúčastňujeme se akcí pořádaných pro MŠ. Spolupracujeme s učitelkami 1.třídy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Při vzdělávací práci vždy respektujeme individuální potřeby a možnosti dítěte, naší snahou je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.

Dítě se speciálně vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. To jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Podpůrná opatření realizujeme v souladu s platnými legislativními normami.

Podpůrná opatření prvního stupně.

Má-li dítě obtíže při vzdělávání, zpracujeme plán pedagogické podpory dítěte (PLPP), který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a podpůrná opatření prvního stupně. V plánu pedagogické podpory je upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce. Podkladem pro zpracování je školní vzdělávací program.

Pokud učitelka shledá ve vzdělávání dítěte obtíže, konzultuje je se zákonným zástupcem dítěte a s vedoucí mateřské školy. Vedoucí MŠ pověří učitelku zpracováním plánu pedagogické podpory. O poskytování podpůrných opatření prvního stupně rozhoduje vedoucí

mateřské školy bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce – vždy podle individuálních možností a potřeb konkrétního dítěte. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte. Učitelka mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory a projedná jej s vedoucí mateřské školy a se zákonnými zástupci dítěte.

Nejpozději do 3 měsíců dojde společně se zákonnými zástupci k vyhodnocení plánu pedagogické podpory. Pokud nepostačují podpůrná opatření prvního stupně, doporučí vedoucí mateřské školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně.

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení spolu s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, vedoucí mateřské školy a pedagogů nebo orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Zprávu z vyšetření školským poradenským zařízením obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jeho základě sestaví individuální vzdělávací program (IVP), který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení školského poradenského zařízení).

Vedoucí mateřské školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Vedoucí mateřské školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jedenkrát ročně, v případě souvisejících okolností častěji.

Ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně nastane, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná.

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštíví školské poradenské zařízení za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobí tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže), může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (orgán sociálně právní ochrany dítěte) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, poskytujeme podporu při osvojování českého jazyka od samotného nástupu do mateřské školy.

Pokud jsou v povinném předškolním vzdělávání alespoň 4 cizinci, zřídí ředitel školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který učitelky využívají při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání v naší mateřské škole vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

U dětí v předškolním věku si všímáme těchto znaků nadání:

- 1. Paměť a znalosti** – vynikající paměť a používání informací.
- 2. Seberřízení** – děti samy vědí nejlépe, jak se učit, a jsou schopny si samy své učení kontrolovat.
- 3. Rychlost myšlení** – mohou strávit více času plánováním, ale potom se rychleji rozhodují.
- 4. Zpracování problémů** – doplní si informace, zjistí, co je a co není důležité, a rychleji se doberou k podstatě věci.
- 5. Pružnost** – i když je jejich myšlení obvykle systematictější než myšlení ostatních dětí, jsou schopny si uvědomovat a přijmout i jiný možný způsob učení a řešení problémů.
- 6. Dávají přednost složitosti** – mají tendenci dělat hry a úkoly složitějšími, aby byly zajímavější.
- 7. Od raného věku mají mimořádnou schopnost záměrného a dlouhodobého soustředění.**
- 8. Časná symbolická aktivita** – velmi brzy se naučí mluvit, číst a psát.

9. Předčasnost - první kroky ve zvládnání určité oblasti činí dříve, než je běžné.

10. Trvání na vlastním tempu a postupu - učí se rychleji (a také jiným způsobem) než průměrné nebo i chytré děti. Potřebují minimální pomoc dospělých, většinou se učí samy. Objevy, ke kterým docházejí ve svých oblastech zájmů, je uvádějí v nadšení a motivují k dalším krokům. Nezávisle objevují pravidla a zákonitosti dané oblasti a tvoří nové svérázné způsoby řešení problémů. Znamená to, že jsou tvořivé.

11. Mimořádná vnitřní motivace - zarputile usilují o zvládnutí dané oblasti („zakousnou“ se do problému). Projevují intenzivní a neutuchající zájem a maximální schopnost soustředění, jsou „posedlé“ svým úsilím zvládnout problém.

Nadání se může týkat současně více oblastí, např. intelektu, umění, tvořivosti, pohybových a sociálních dovedností, nebo může být omezeno na jednu či dvě z nich. Ale potenciál, ať už je jakýkoli, se může rozvinout do mimořádně vysoké úrovně činnosti pouze v podmínkách poskytujících přiměřené vybavení a psychologické příležitosti k učení.

Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. V programu naší mateřské školy je zdůrazněno, že děti jsou zde během svého vývoje pojímány jako subjekty, nikoli objekty. To znamená, že je velmi podporována vlastní iniciativa dítěte a je snaha omezit vnější řízení na nezbytně nutnou míru. Nadměrná pomoc totiž dítěti ubírá sebedůvěru, zbavuje je iniciativy a omezuje tvořivost. Uvědomování si a akceptování potřeb dítěte je počátkem i základním principem jakékoli úspěšné výchovy a vzdělávání, jejichž cílem je podporovat rozvoj osobnosti dítěte.

Snažíme se nadaným dětem umožnit a dát jim příležitost své schopnosti rozvinout, předkládáme jim možnosti pracovat s různými materiály a tématy, poznávat zajímavé lidi a místa, zkoušet různé činnosti, objevovat a ověřovat své schopnosti. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zpracováváme plán pedagogické podpory. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do naší mateřské školy přijímáme i děti mladší 3 let. Vytváříme pro ně vhodné podmínky pro vzdělávání, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti dvouletých dětí.

1. Věcné podmínky

- vhodné hračky a didaktické pomůcky pro tuto věkovou skupinu – podnětné, bezpečné a v přiměřeném množství
- bezpečný nábytek, více uzavíratelných skříněk k ukládání hraček a pomůcek
- nábytek odpovídající antropometrickým požadavkům 2-3letých dětí
- využití vhodných prvků na školní zahradě
- poskytnutí dostatečně velkého prostoru pro pohyb, ale zároveň i možnosti naplnění potřeby průběžného odpočinku
- vyčlenění prostor pro hygienické pomůcky

2. Hygienické podmínky

- hygienické zařízení je přizpůsobeno věku dětí
- šatna je vybavena úložným prostorem na náhradní oblečení

3. Psychosociální podmínky

- pravidelnost
- dostatek času na činnosti
- úprava času stravování
- více klidu – prostor k odpočinku během dne
- dostatečný odpočinek
- více individuální péče a skupinových činností
- umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty

4. Personální podmínky

- služby učitelek jsou rozvrženy podle možností tak, aby bylo zajištěno souběžné působení pedagogů v rámci třídy pro dvouleté děti v organizačně náročnějších částech dne
- ve třídě pro 2-3leté děti pracuje i chůva, která pomáhá učitelce s péčí o dvouleté děti v oblasti sebeobsluhy dětí, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dětí

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání mateřské školy

Děti jsou rozděleny do 4 tříd podle věku, třídy jsou tedy věkově homogenní. Pokud je to možné, zohledňují se přání rodičů. Třídy jsou označeny číselně: 1.třída je určena pro děti 2-3 leté, maximální počet je 15. Ve třídě pracují s dětmi 2 učitelky, kterým pomáhá chůva. 2.třídou navštěvují děti 3 leté, 3.třídou děti 4 – 5 leté a 4.třídou děti 5 – 7 leté. Ve třídách pracují vždy 2 učitelky a jsou určeny pro max. 24 dětí. Služby učitelek jsou rozvrženy podle možností tak, aby bylo zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě v rozsahu minimálně dvou hodin denně, v organizačně náročnějších částech dne.

4.2 Metody a formy práce ve třídách

Během celého dopoledne probíhají volné hry dětí, řízené činnosti a **předškolní vzdělávání** dětí, které vychází ze vzdělávacích plánů jednotlivých tříd. Režim je variabilní vzhledem k aktuálním akcím ve škole nebo podle potřeb rodičů, se kterými úzce spolupracujeme. Střídáme pravidelně práci s odpočinkem, respektujeme individuální pracovní tempo, posilujeme hygienické návyky u dětí. Učitelky z jednotlivých tříd spolu velmi úzce spolupracují, provozní pracovnice se spolupodílí na plynulém režimu tříd.

Pedagogické aktivity ve třídách probíhají v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, každé dítě je stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí způsobem a v míře jemu vyhovující. Dítě tak může dosahovat optimálních vzdělávacích a rozvojových pokroků vzhledem k jeho možnostem.

Učitelky neustále volí odpovídající metody a formy práce pro danou skupinu dětí, jsou v hojné míře využívány metody prožitkového a kooperativního učení.

Hry a činnosti dětí ve třídách jsou založeny na přímých zážitcích. Podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat. Podněcujeme radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

Ve vzdělávání využíváme spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány. Učební aktivity proto probíhají především formou nezávazné dětské hry na základě svého zájmu a vlastní volby.

V dostatečné míře uplatňujeme situační učení. Děti se tak učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebují, a lépe tak chápou jejich smysl.

Další specifickou formou, kterou v obou třídách v předškolním vzdělávání využíváme, je didakticky zacílená činnost, která je dětem nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a

záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Náš didaktický styl vzdělávání dětí je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Jsme průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, který v něm probouzí aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoli tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje.

Uplatňujeme integrovaný přístup. Vzdělávání probíhá na základě tematických celků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

4.3 Provoz mateřské školy

Den v mateřské škole začíná v 6:00 hodin. V tuto dobu se MŠ otvírá, děti přicházejí postupně. Rozvíjejí se hry a činnosti podle volby dětí, které si buď volně hrají, nebo se zapojují do řízených individuálních, skupinových a společných činností. Vzdělávací činnosti probíhají plynule celé dopoledne do doby odchodu na pobyt venku.

V 8.30 – 8.45 nabízíme a podáváme dětem přesnídávku. Děti si dle individuálních možností samy prostírají, nabídnou porci jídla, po svačině si nádobí uklízí na určené místo, v 1. třídě s dopomocí.

Každé dopoledne děti prožijí alespoň 2 hodiny při pobytu venku (výjimečně se pobyt venku zkracuje nebo úplně ruší pouze na základě nepříznivého počasí).

V 11.45 hodin nastává čas oběda, poté se děti připravují na odpočinek. Po 12. hodině děti odcházejí relaxovat. Převléknou se do pyžama a poslouchají četbu knihy nebo vyprávění učitelky. Děti, které neusnuly po ½ hod, postupně vstávají a věnují se klidným činnostem a hram, aby nevzbudily spící kamarády, délka odpočinku je přizpůsobena individuálním potřebám dětí.

Ve 14.00 - 14.30 hodin děti ochutnají odpolední svačinu. Poté jim jsou nabízeny vzdělávací činnosti a odpolední výukové programy. Děti postupně odcházejí domů. V 16:00 se zamykají oba vchody v areálu MŠ.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však děti od 2 let.

Přijímání dětí do mateřské školy se provádí formou zápisu k předškolnímu vzdělávání. Termín a místo zápisu stanoví ředitel školy po dohodě se zřizovatelem a zveřejní je způsobem v místě obvyklým – na veřejně přístupných místech MŠ, na webu školy a obce. Ředitel školy

stanoví pro zápis dětí do mateřské školy kritéria, která jsou zveřejněna současně se zveřejněním termínu a místa zápisu.

Ředitel školy může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato informace musí být potvrzena ošetřujícím lékařem na žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání. Podmínka o povinném očkování se nevztahuje na děti, které mají předškolní vzdělávání povinné.

K předškolnímu vzdělávání se přijímají děti, které jsou státními občany ČR nebo se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. K předškolnímu vzdělávání se přijímají také děti, které nejsou státními občany ČR ani jiného členského státu Evropské unie, pokud pobývají na území ČR oprávněně podle platných legislativních norem – doklad o oprávněnosti pobytu dítěte na území ČR je zákonný zástupce dítěte povinen předložit při zápisu dítěte do MŠ.

Do mateřské školy mohou být přijaty děti se speciálními vzdělávacími potřebami. K posouzení podmínek pro přijetí dětí se zdravotním postižením je nutné písemné vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

Po vyrozumění ředitelem školy se zákonní zástupci přijatých dětí dostaví do MŠ na informační schůzku, kde si vyzvednou další dokumenty k vyplnění a další zásadní informace o novém školním roce. Schůzka se obvykle koná poslední týden v srpnu.

4.5 Povinné předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je povinné pro děti, které dosáhly před začátkem školního roku pěti let (to znamená, že dovrší věku pěti let do konce srpna stávajícího roku).

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Pokud nepřihlásí zákonný zástupce dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání, dopustí se přestupku proti zákonu.

Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové mateřské škole, kterou je Mateřská škola Brozany nad Ohří, pokud se zákonný zástupce nerozhodl pro jinou mateřskou školu nebo pro individuální vzdělávání dítěte.

Zákonný zástupce je povinen zajistit povinné předškolní vzdělávání formou pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Rozsah povinného předškolního vzdělávání je podle zákona stanoven na 4 nepřetržité hodiny denně, začátek vzdělávání je určen vedoucí školy na 7:30 hod., konec 11:30 hod. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin, právo dětí vzdělávat se po celou dobu provozu však není dotčeno.

Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do školy. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopouští se tím přestupku.

4.6 Jiné způsoby plnění povinnosti předškolního vzdělávání

Zákonný zástupce má v odůvodněných případech právo zvolit jiný způsob povinného předškolního vzdělávání než v mateřské škole. Tímto se rozumí:

- Individuální vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do MŠ.
- Vzdělávání v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální.
- Vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky, které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky.

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnou předškolní docházku výše uvedeným způsobem, je povinen tuto skutečnost oznámit řediteli spádové školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku.

Individuální vzdělávání dítěte

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání **individuálním vzděláváním dítěte**, je povinen oznámit tuto skutečnost vedoucí mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte, tedy do konce května. V průběhu roku začíná individuální předškolní vzdělávání dnem, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání doručeno řediteli ZŠ a MŠ Brozany nad Ohří.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Vedoucí mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Znalosti dítěte z jednotlivých vzdělávacích oblastí budou zjišťovány přezkoušením dítěte v MŠ a výsledek bude sdělen neprodleně zákonnému zástupci a dohodnuta další forma spolupráce. Termín ověření znalostí je stanoven na 2.-3.týden v listopadu. Náhradní termín ověření znalostí je stanoven na 4.týden v listopadu. Způsob ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů bude konkrétně upřesněn s jednotlivými zákonnými zástupci dítěte. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ředitel školy ukončí individuální vzdělávání dítěte. Výdaje spojené s individuálním

vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

4.7 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v MŠ:

Důsledně dbáme o zajištění **bezpečnosti a ochranu zdraví** dětí při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech.

Režim dne v mateřské škole vychází ze zásad zdravého životního stylu. Vytváříme podmínky nezbytné k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí od doby, kdy je učitelka mateřské školy převezme od zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je učitelka mateřské školy předá zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Rodiče předávají dítě do MŠ **zdravé**. Pravidla ochrany zdraví dětí v naší MŠ jsou podrobně rozpracována ve Školním řádu mateřské školy. Zákonní zástupci dětí jsou s tímto řádem na začátku školního roku důkladně seznámeni, souhlas potvrzují podpisem, Školní řád je jim spolu s dalšími dokumenty MŠ stále k dispozici.

Za bezpečnost a ochranu dětí v době výchovně vzdělávací činnosti odpovídají učitelky mateřské školy. Učitelky nesmí vykonávat jiné činnosti, které by je odváděly od přímé výchovně vzdělávací činnosti ani administrativní práce, nesmí se vzdalovat z místa, kde svěřené děti pobývají, nenechávají je bez dohledu. V případě nezbytné nutnosti vzdálit se je učitelka povinna zajistit dohled nad dětmi jinou učitelkou či pracovníci MŠ.

Pracovníci školy jsou povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj. Učitelé jsou pravidelně proškoleni v otázkách bezpečnosti. Při vzdělávání dětí dodržují pracovníci školy pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které pro tuto oblast stanoví platná školská a pracovněprávní legislativa.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU „BAREVNÝ ROK“

5.1 Zaměření školy

Naše mateřská škola se zaměřuje na **celkový rozvoj dítěte ve všech jeho oblastech**.

Školní vzdělávací program „Barevný rok“ **provází děti školním rokem** v závislosti na změnách v přírodě, na svátcích a symbolech typických pro jednotlivá roční období. Chceme být dětem **PRŮVODCI NA TÉTO CESTĚ**, připravovat jim prostředí a nabízet činnosti a příležitosti, nikoli tím, kdo na cestě staví překážky a kontroluje jejich plnění.

Naší zásadou je **respektovat** při vzdělávání **každé dítě** a **důsledně vycházet z jeho potřeb a možností**. Proto klademe důraz na pozorování a poznávání dětí, na individuální práci s dítětem a na spolupráci s rodinami. Jsme si vědomi toho, že úkolem mateřské školy je doplňovat rodinnou výchovu, že vztahy mezi rodinou a školou jsou klíčové. Chceme budovat s rodiči partnerský vztah, vzájemný respekt, abychom společně hledali optimální cestu pro vzdělávání dítěte.

Profilujeme se jako mateřská škola **těsně spjatá se životem městyse** Brozany nad Ohří. Naše škola stojí v bezprostřední blízkosti přírodní rezervace, v oblasti bohaté z hlediska přírodního i kulturního. Naší snahou je rozvíjet **vztah dětí k prostředí**, které je obklopuje, zapojovat je do života obce. Klademe velký důraz na pobyt v přírodě, na poznávání obce i na spolupráci s veřejností.

Naší snahou je průběžně hodnotit a na základě toho zkvalitňovat vzdělávání v mateřské škole. Máme vypracovaný systém **evaluace**, provádíme hodnotící a kontrolní činnosti. Chceme tvořit spolupracující **tým** pedagogů, dětí a rodičů. Tým, který spolu komunikuje a stále na sobě pracuje.

Školní vzdělávací program „Barevný rok“ je **otevřený dokument** s možností úprav. Jeho části jsou variabilní, pedagogové mohou kdykoli reagovat na konkrétní situace a zájmy dětí, vytvářet nová témata, vracet se k předchozím. Na tvorbě programu se podílí celý pedagogický sbor za spolupráce s dalšími partnery a rodičovskou veřejností.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávání

Naším **záměrem** je vytvořit **prostředí**, kde se dítě bude **cítit dobře**, kde si bude osvojovat základy **klíčových kompetencí** a získávat **předpoklady** pro své celoživotní vzdělávání. Jsme si vědomi toho, že to, co si dítě v mateřské škole osvojí, je obvykle trvalé a provází ho celým životem.

Vytváříme mateřskou školu jako přátelské a podnětné prostředí, kde se budou děti rozvíjet v jedinečné a relativně samostatné osobnosti. Při vzdělávání máme stále na mysli tyto **tři základní cíle**:

- Rozvíjíme dítě, jeho učení a poznávání.
- Vedeme jej k osvojování základů hodnot naší společnosti.
- Pomáháme mu získávat osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná osobnost.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Hlavní a nejdůležitější metodou vzdělávání v naší mateřské škole je **hra**. Pedagogové proto při své práci využívají všechna její stádia (individuální, kooperativní i skupinová) a druhy (např. tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, s pravidly apod.).

Upřednostňujeme **prožitkové učení**, které je založeno na přímých zážitcích dětí, podporuje zvědavost, potřebu objevovat a poznávat. Důraz klademe na **kooperativní učení**, založené na vzájemné spolupráci při řešení problémů a situací. Důležitou metodou je **situační učení** vycházející z vytváření a využívání reálných životních situací.

Jsme si vědomi, že děti se rozvíjejí prostřednictvím **spontánního sociálního učení**, prostřednictvím nápodoby. Proto dbáme o to, abychom jim poskytovali ve všech činnostech vhodné **vzory** chování a postojů.

Důležitou formou předškolního vzdělávání je **didakticky zacílená činnost**, která je dítěti nabízena, je pedagogem přímo nebo nepřímou motivovaná a je v ní zastoupeno spontánní či záměrné učení.

Snažíme se, aby byly ve vzdělávání **vyváženy** a vzájemně **provázány činnosti spontánní i řízené**. Užíváme **metody slovní, názorné i praktické**. Často zařazujeme metody založené na pokusu a omylu, experimenty.

Pedagogové volí **formy frontální, skupinové i individuální**. Dbají o to, aby formy práce respektovaly individuální potřeby dětí, byly dostatečně vyvážené, pro děti atraktivní a motivující.

Při vzdělávání zachováváme **obecné zásady** jako je cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a posloupnost, trvalost a individuální přístup.

Těšíme se na děti, které přicházejí do naší mateřské školy. Přejeme si, aby děti získaly nové kamarády, aby si dovedly hrát a spolupracovat s ostatními. Jsme si vědomi nesmírné zodpovědnosti, kterou jako partneři sdílíme s rodiči při výchově a vzdělávání jejich dětí.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 INTEGROVANÉ BLOKY

V této kapitole předkládáme konkrétní **vzdělávací nabídku**, tedy „**učivo**“, které dětem v mateřské škole nabízíme. Je to souhrn činností a příležitostí, které by měly vést k naplňování cílů předškolního vzdělávání a k dosahování očekávaných výstupů.

Při vzdělávání uplatňujeme **integrováný přístup**, vzdělávací program je rozdělen do čtyř **integrovaných (propojených) bloků**. Náš školní vzdělávací program nese název **Barevný rok**, integrované bloky **Žlutý podzim, Bílá zima, Zelené jaro a Červené léto** vycházejí ze života kolem nás, zachovávají přirozenou posloupnost ročních období a s tím souvisejících tradic, zvyků a změn v přírodě a ve světě. Takto pojaté integrované bloky jsou pro děti smysluplné a zajímavé. Nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vztazích. Nenabízejí izolované poznatky či dovednosti z jednotlivých oddělených oblastí, ale propojený celek, ve kterém se různé oblasti vzájemně prolínají, prostupují, opakují, doplňují.

Principy předškolního vzdělávání

- Akceptovat vývojová specifika dětí předškolního věku.
- Umožnit rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb.
- Vytvářet základy klíčových kompetencí, vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání.
- Zajistit dostatečně podnětné prostředí, doplňovat rodinnou výchovu.

Metody předškolního vzdělávání

- Hlavní a nejdůležitější metodou zůstává hra.
- Prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, založené na zážitcích dětí, podporující radost a zvědavost, spolupráci.
- Spontánní hry a aktivity dětí.
- Situační učení, praktické ukázky životních situací.
- Provázané a vyvážené spontánní a řízené aktivity.
- Využívání prvků tvořivé dramatiky, improvizace, kritické myšlení, rozvoj tvořivosti, obrazotvornosti, práce s knihou.
- Sociální učení založené na přirozené nápodobě, vzory chování a postojů.

Třídní vzdělávací program

Třídní vzdělávací program vychází ze školního vzdělávacího programu. Integrované bloky jsou konkretizovány na třídní úrovni a jsou plně v kompetenci kvalifikované učitelky. Učitelky v třídních vzdělávacích programech rozpracovávají konkrétní vzdělávací nabídku popsanou ve školním vzdělávacím programu. Program nabízí témata, která se mohou v daném integrovaném bloku realizovat. Záleží na učitelkách, konkrétních podmínkách či skladbě třídy, která témata se zařadí a v jakém časovém rozpětí. Někdy se mohou i prolínat.

6.1.1 INTEGROVANÝ BLOK ŽLUTÝ PODZIM

Předpokládané časové rozpětí: září, říjen, listopad

Charakteristika:

Tento blok je zaměřen pomoci dětem překonat první rozpaky, poznat své kamarády a včlenit se do skupiny. Výběr okruhů rozvíjí schopnost žít ve společnosti jiných lidí, napomáhat vytváření zdravých životních návyků. Děti by měly přijímat a dodržovat pravidla, žít ve společnosti kamarádů, respektovat odlišnost druhých a uvědomovat si svou jedinečnost. Obsah celku napomáhá adaptačnímu procesu jednotlivých dětí. Vnímat rozmanitost barev a tvarů v přírodě, vést děti k pochopení sounáležitosti s podzimní přírodou a vytvářet zdravé životní návyky a postoje. Rozvíjet poznatky o zvířatech, využít ekologické prvky. Podporovat zájem o poznatky o plodech podzimu, zdravých potravinách a jejich úpravě. Seznamovat s prací na poli a zahradě.

V popředí budou výlety do přírody s pozorováním všech znaků podzimu – barvy v přírodě, tvary listů, zvířata, jejich pojmenování a užitek, sklizeň všeho, co příroda přinesla, pozorování lidí a strojů, které nám pomáhají, starší děti i poznávání vynálezů techniky.

Blok je koncipován rozvíjet u dětí kladný vztah k přírodě ve svém rodišti i obecně, ke zvířatům, bude podporovat uvědomění, že každý (i živočich) má svůj domov. Pobytem na zahradě školy a v přírodě má za cíl podpořit tělesný rozvoj a zdraví dětí, kultivovat estetické vnímání a cítění, prožívat hry a vzdělávání motivované podzimní přírodou.

Podněcuje děti ke společné účasti a spolupodílení se na společných činnostech a tím postupně povede děti k poznání, že tak, jak se svobodně rozhodnou, ponесou za své rozhodnutí odpovědnost.

Navržené tematické vzdělávací okruhy:

Školka nás vítá

Ve školce jsme jako doma

Jsme kamarádi

Vítej, podzime

Vlaštovičko, leť

Plody podzimu

Podzim na poli

Hrátky s podzimem

Les a jeho tajemství

Svět pohádek

Zdraví nadevše

Mikulášské tradice

I. Dílčí vzdělávací cíle (záměry) – co učitel u dítěte podporuje

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

II. Vzdělávací nabídka (obsah) – co učitel dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- smyslové a psychomotorické hry
- společní diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie sdělování slyšeného druhým apod.)
- prohlížení a „čtení“ knížek
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- aktivity podporující sblížení dětí
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

III. Očekávané výstupy – co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

Dítě a jeho tělo:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
 - pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
 - běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu,
 - otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace,
 - zvládat překážky, ,
 - házet a chytat míč, užívat různé náčiní,
 - užívat různé pomůcky k pohybu,
 - pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se v lese, ve vodě, v písku
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky - starat se o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si ruce, umět používat kapesník), přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkci
- mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách)
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- znát základní zásady zdravého životního stylu, např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování, o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí, znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici, vědět, jak se vyhnout nebezpečí

Dítě a jeho psychika:

- porozumět slyšenému – sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího), rozpoznat odlišnosti v detailech, podstatné a nepodstatné znaky
- rozlišit známé chutě a vůně, rozlišit hmatem vlastnosti předmětů (tvar, materiál, počet, velikost)
- rozlišit zvuky a známé melodie, rytmus, sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, barvy a vlastnosti předmětů

- správně reagovat na světelné a akustické signály
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (postup stavby, labyrintu apod.)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů (sklo, papír, kov, dřevo) i událostí (kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka), melodii, jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů, krátký rytmický celek
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopen, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat, např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory, přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života, zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- zorganizovat hru, uvědomit si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho, obracet se na dospělého o pomoc, radu, rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se a vyjednávat, vyhledávat partnera pro hru, rozdělovat a měnit role, hru rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat s ostatními, být ostatním partnerem, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení, uvědomit si vztahy mezi lidmi, cítit sounáležitost, spoluvytvářet prostředí pohody

Dítě a společnost:

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií, navazovat s dětmi vztahy, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství, cítit se plnohodnotným členem skupiny
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení, umět ve styku s lidmi pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci, dodržovat společně dohodnutá pravidla vzájemného soužití

- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivých okolnostem doma i v mateřské škole)

IV. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

kompetence komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

činnostní a občanské kompetence

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

6.1.2 INTEGROVANÝ BLOK BÍLÁ ZIMA

Předpokládané časové rozpětí: prosinec, leden, únor

Charakteristika :

Celek rozvíjí základy sociálních a interpersonálních vztahů, podporuje umění sdělovat přání, obdarovávat. Napomáhá osvojování tradic, uvědomění se úlohy rodiny. Nabízí pozorování změny v přírodě, vede k ochraně slabších. Zapojuje děti do všech příprav, pečení na Vánoce, dílny s rodiči, atd. Rozvíjí pocit sounáležitosti, vede k vědomému užívání všech smyslů, podporuje radost z prožitých zážitků, pomáhá zvládat i nepříjemné zážitky (obavy z nadpřirozených bytostí).

Dále blok nabízí kulturní a umělecké podněty, které upevňují u dětí pravidla společenského chování a vystupování. Využívá nabídky počasí zimního období, sněhu a jeho vlastností, stavby sněhuláků, bobování, výlety do zimní přírody, hledání lesních zvířátek podle stop, krmení ptáků, pozorování, co nabídne příroda v zimě. Podporuje pokusy se sněhem a ledem, zlepšuje uvědomování si vlastní odpovědnosti za své zdraví, zvládat předcházení možných nebezpečí.

Nabízí upevnění a opakování dětských znalostí a dovedností.

Navržené tematické vzdělávací okruhy:

Čas tajemného očekávání

Vánoční radosti

My se zimy nebojíme

Zimní radosti

Co už umím

Karneval

Čím budu

Ne každý je kamarád

I. Dílčí vzdělávací cíle (záměry) – co učitel u dítěte podporuje

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

II. Vzdělávací nabídka (obsah) – co učitel dítěti nabízí

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginární výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolika (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, běžné chemické látky, požár a jiné nebezpečné situace), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí s změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, živočichové, krajina a její ráz, počasí, roční období)
 - kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

III. Očekávané výstupy - co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

Dítě a jeho tělo:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou, doprovázet pohyb zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- při kreslení či jiných činnostech upřednostňovat jednu ruku, držet tužku správně, vést stopu při kresbě, napodobit základní obrazce a tvary, pracovat se stavebnicemi, korálky, skládkami apod.
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.), uvědomovat si, co je nebezpečné, projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

Dítě a jeho psychika:

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- dorozumět se verbálně i nonverbálně, používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, vládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky, např. použít nějaký symbol

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, nechat se získat pro záměrné učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat – rozpoznat geometrické tvary, základní pojmy označující velikost, hmotnost, porovnávat, uspořádat, třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod., chápat, že číslovka označuje počet
- chápat prostorové pojmy - vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod., rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů, elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v řadě, v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- uvědomit si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky), odhadnout, na co stačí, co mu nejde, co je pro něj obtížné, plánovat přiměřeně věku (čeho chci dosáhnout a proč), hodnotit druhé i sebe, přijímat drobný neúspěch, být schopný se z něho poučit, umět se přizpůsobit změnám
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek). přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se.

Dítě a ten druhý:

- spolupracovat s ostatními, být ostatním partnerem, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení, uvědomit si vztahy mezi lidmi, přizpůsobit se společenství, cítit sounáležitost, spoluvytvářet prostředí pohody, využívat neverbální komunikaci
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení. umět ve styku s lidmi pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci, dodržovat společně dohodnutá pravidla vzájemného soužití, chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla, nepodvádět, umět prohrávat

Dítě a společnost:

- uvědomit si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pochopit, že každý má ve společnosti svoji roli, pochopit funkci rodiny a jejich členů, orientovat se v rolích a pravidlech různých skupin a umět jim přizpůsobit svoje chování, projevovat ohleduplnost a zdvořilost k lidem, vážit si jejich práce

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat a sledovat uměleckou produkci, hodnotit svoje zážitky, v kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní

Dítě a svět:

- všímát si změn a dění v nejbližším okolí, proměny komentovat, přizpůsobit se jim (např. rozlišit pocity chladu a tepla, přizpůsobit oblečení a chování)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, znát, co je škodlivé a nebezpečné i neovlivnitelné (déšť, mráz...), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují
- spoluvytvářet pohodu prostředí, být citlivý k přírodě
- všímát si nepořádků a škod, upozornit na ně
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav, ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

IV. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování, náročnější s oporou a pomocí dospělého)
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

6.1.3 INTEGROVANÝ BLOK ZELENÉ JARO

Předpokládané časové rozpětí: březen, duben, květen

Charakteristika:

Blok má za cíl rozvíjet spolupráci mezi dětmi, nabízet poznávání přírodní proměny, barvy jara, mláďata, vodu v přírodě, pokusy. Již název tématu vypovídá o prvních jarních aktivitách v přírodě. Především sama příroda přichystá řadu pozorování a činností, které s ní souvisí. Bude motivem pro různé výtvarné techniky, pro práci s různými druhy materiálů, barvou i přírodninami.

Řada činností je přenášena ven, zahrada nabízí činnosti spojené s pohybem a experimentováním. Podporuje poslech zvuků v přírodě, hry na badatele a ochranáře, vnímání změn počasí, přinese celkový environmentální rozvoj dítěte. Činnostní nabídka využívá velmi pestrého okolí Brozany n/O – lesy, rybníky, řeku, stráně. Nabízí prožívat životodárný vliv slunce na vše živé, proměny času, změny počasí, ekologické působení člověka, vnímat rodný kraj. Prohlubuje znalost barev, tvarů – určování, pojmenování, třídění a orientace – to budou pojmy, se kterými se děti při různých činnostech opět setkávají.

Povede děti k dokonalejší komunikaci, bude napomáhat rozvíjet dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, povede děti k vyjadřování svých prožitků, pocitů, nálad, bude rozvíjet kooperativní dovednosti v závislosti na ročním období a jeho nabídce.

Oslava svátku matek přinese mnoho zážitků a bude dobrou půdou pro podtéma „rodina“ a vše, co s ní souvisí (maminka, tatínek, jejich profese, sourozenci,

prarodiče, chování, vzájemné vztahy a tolerance, poznávání vlastní identity a svého místa nejen v rodině.) Celek nabízí téma mláďata, podporuje upevňování vztahu k místu, kam patříme, umožňuje chápat, jaký má vliv vlastního chování na okolí, nabízí výlety, podporuje osobní vztahu k přírodě, úctu ke druhým.

Navržené tematické vzdělávací okruhy:

Na statku

Barevný svět

Pojedeme na výlet

Velikonoce

Travička zelená

Den Země

Cestou necestou

Tady jsem doma

Dívej se a poslouvej

Zvířata v ZOO

Maminka má svátek

I. Dílčí vzdělávací cíle (záměry) – co učitel u dítěte podporuje

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených pozitivních citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur

II. Vzdělávací nabídka (obsah) – co učitel dítěti nabízí

- konstruktivní a grafické činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- samostatný slovní projev na určité téma
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- spontánní hra
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společné hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- hry a aktivity na téma dopravy, cviční bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětskými srozumitelnými reáliemi o naší republice
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
 - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

III. Očekávané výstupy - co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla, postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- mít povědomí o významu péče o čistotu zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí, znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici, vědět, jak se vyhnout nebezpečí

Dítě a jeho psychika:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách, používat jednoduchá souvětí
- rozlišit některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopen, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat barvy předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost, soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, nenechat se vyrušit, dokončit hru či rozdělanou činnost, udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení, přijímat pokyny, přijmout povinnost, plnit činnost podle instrukcí, odložit splnění svých přání na později, odhadnout své možnosti
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim, rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti, spontánně vyprávět, vyjadřovat fantazijní představy, dokončit příběh
- tvořivě využívat materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat, dokreslit chybějící části, navrhnout další varianty řešení, improvizovat a hledat náhradní řešení
- rozhodovat o svých činnostech, snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor, samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné opakující se situaci, být hrdý na svou samostatnost
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.), umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jako výtvarné vyprávění apod.)

Dítě a ten druhý:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními, být ostatním partnerem, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení, uvědomit si vztahy mezi lidmi, cítit sounáležitost, spoluvytvářet prostředí pohody

- zorganizovat hru, uvědomit si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je, umět kooperovat, dohodnout se s ostatními, přijmout roli ve hře, nebát se požádat o pomoc a radu

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi, umět pozdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět:

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít poznatky o své zemi, o existenci jiných zemí, národů a kultur, planetě zemi, vesmíru, uvědomovat si, jak je svět pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav, ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

IV. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské kompetence

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodnout svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6.1.4 INTEGROVANÝ BLOK ČERVENÉ LÉTO

Předpokládané časové rozpětí: červen, červenec, srpen

Charakteristika:

Tento blok nabízí letní slavnosti, proměny v přírodě, výlety, rozloučení se školáky, závěr školního roku. Podporuje a rozvíjí komunikaci s vrstevníky i dospělými, posiluje a podporuje vzájemnou pomoc a spolupráci. Učí děti dodržovat pravidla bezpečnosti i bez dohledu dospělých, dovednostem, jak se chovat u vody, ve městě, na výletě. Napomáhá vnímat přírodu a život v ní, podporuje získání relativní citové samostatnosti, vede děti učit si plánovat a organizovat svoje činnosti a hry, bude vytvářet v dětech povědomí o tom, že činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky, bude učit děti smyslu pro povinnost ve hře i práci. Celek napomáhá dětem učit se chránit prostředí kolem nás a rozpoznávat, že i lidskou činností je možno je poškodit a jak tomu předcházet. Vybízí ke vzájemné spolupráci a spoluzívání radosti.

Jeden z cílů je rozvíjet spolupráci mezi dětmi, nabízet jim poznávání přírodní proměny, letní charakter počasí, vodu v přírodě, pokusy. Příroda přichystá řadu pozorování a činností, které s ní souvisí. Budeme využívat výtvarné a pracovní techniky ke znázornění a zachycení radostí léta a prázdnin. Většina činností bude přenášena ven, zahrada nabídne činnosti spojené s pohybem a experimentováním. Využijeme rozličných zvuků v přírodě, budeme nabízet hry na badatele a ochranáře, které zvýší environmentální rozvoj dítěte.

Celek podporuje u dětí praktické využívání všeho, co si během školního roku děti osvojily, co se jim dařilo. Především utužuje kamarádské vztahy, které byly v MŠ navázány.

Navržené tematické vzdělávací okruhy:

Týden splněných přání – Děti mají svátek

Hrajeme si každý den – co už všechno dokážu

Rozloučení se školáky – Ahoj školko

Prázdninové radosti

I. Dílčí vzdělávací cíle (záměry) – co učitel u dítěte podporuje

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

II. Vzdělávací nabídka (obsah) – co učitel dítěti nabízí

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- spontánní hra
- výlety do okolí
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

III. Očekávané výstupy - co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže

Dítě a jeho tělo:

- být pohybově aktivní po delší dobu (10min a více) v řízené i spontánní aktivitě
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí, znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici, vědět, jak se vyhnout nebezpečí

Dítě a psychika:

- spontánně vyprávět zážitky, vyslovovat správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- sledovat očima zleva doprava, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon, projevovat zájem o poznávání písmen a číslic
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení, přicházet s vlastními nápady, projevovat zájem o nové věci, dotazovat se, zkoušet, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus-omyl
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady, verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak situaci řešit
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování, reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Dítě a ten druhý:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, důvěřovat vlastním schopnostem, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je, obhajovat svoje potřeby a postoje, přijímat názor druhého, dohodnout se na kompromisu, všít si, co si druhý přeje či potřebuje, podělit se, nabídnout pomoc
- respektovat potřeby jiného dítěte, porozumět běžným projevům emocí a nálad, k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, bránit se projevům násilí

Dítě a společnost:

- spolupracovat s ostatními, být ostatním partnerem, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení, uvědomit si vztahy mezi lidmi, cítit sounáležitost, spoluvytvářet prostředí pohody
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- pochopit, že každý má ve společnosti svoji roli, orientovat se v rolích a pravidlech různých skupin a umět jim přizpůsobit svoje chování, projevovat ohleduplnost a zdvořilost k lidem, vážit si jejich práce

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.), všimnout si kulturních památek kolem sebe, vyjadřovat se zpěvem a hrou na nástroje

Dítě a svět:

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

IV. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postup; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanská kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

6.2 ROZŠIŘUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

V průběhu školního roku mají děti možnost zažít nezměrné množství různých aktivit a programů, které doplňují a rozšiřují vzdělávací nabídku. Jsou to např. programy specificky zaměřené k rozvoji určitých dovedností, programy zdravotně preventivní nebo zaměřené k aktuálnímu tématu. Některé programy připravujeme a realizujeme ve spolupráci s dalšími subjekty, např. poradnami, uměleckými skupinami či ekologickým centrem. Některé akce jsou určeny i pro rodiny s dětmi a pro veřejnost.

Každoročně připravujeme například

- Divadelní představení - několikrát v roce
- Loučení s létem
- Kurz předplavecké výchovy
- Sportovní den
- Podzimní dílna
- Čertování
- Adventní setkání
- Vánoční besídka
- Karneval
- Vynášení Moreny
- Velikonoční dílna
- Zájezd do divadla
- Den otevřených dveří
- Čarodějnický rej
- Poznáváme Brozany
- Den dětí
- Výlet do ZOO
- Výletní vláček
- Rozloučení se školním rokem

Ve spolupráci s Místním akčním plánem vzdělávání Litoměřice realizujeme Besedy o knihách na podporu **čtenářské pregramotnosti**, ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Litoměřicích zase **preventivní programy**. Na **programech prevence sociálně patologických jevů** se pravidelně podílí i skupina Divadlo Ve Tři. Osvědčila se nám i spolupráce se Střediskem ekologické výchovy Sever na **vzdělávacích programech** s tematikou životního prostředí. Během roku nabízíme dětem nespočet **divadelních představení**.

Součástí vzdělávacího programu je také **LOGOPEDICKÝ PROGRAM** a **PREVENTIVNÍ PROGRAM**.

LOGOPEDICKÝ PROGRAM :

Organizace:

V mateřské škole pracuje logopedická poradna. Do logopedické péče jsou děti zařazovány individuálně, pro očekávané výsledky je nutná velmi úzká a trpělivá spolupráce pedagogů a rodičů dětí.

Individuální logopedické péči je vyhrazen jeden den v týdnu, v tento den se uskutečňují také pohovory s rodiči o dalším postupu při logopedické nápravě řeči.

Logopedickou prevenci provádějí učitelky v průběhu roku při nejrůznějších činnostech.

CÍLE LOGOPEDICKÉHO PROGRAMU :

- správná výslovnost vzhledem k věku dítěte, tempo a intonace řeči
- umět vyjadřovat své myšlenky, vhodně formulovat věty
- porozumět slyšenému
- umět zachytit myšlenku příběhu, sledovat děj
- vhodně formulovat otázky
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky a slabiky
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- mít rozvinutou aktivní i pasivní slovní zásobu

Pravidla primární podpory dítěte v mateřské škole

- Umožnit dítěti s narušenou komunikační schopností vzdělávat se společně se zdravě komunikující populací dětí v běžné mateřské škole.
- Respektovat doporučení odborníků při rozvíjení komunikačních schopností dítěte.
- Regulovat emoční klima ve třídě tak, aby v ní nebyl křik, napětí a konflikty.
- Potlačovat negativismus dítěte ignorováním, neposilováním nežádoucích projevů; pokud však vyústí do porušování práv jiných osob, je třeba výchovně zasáhnout.
- Snažit se za každých okolností o vzájemné porozumění s dítětem, popř. použít systémy náhradní (alternativní) nebo podpůrné (augmentativní) komunikace podle doporučení logopeda.
- Usilovat o spokojenost dítěte a zmírňovat jeho adaptační, sociální či emoční problémy.
- Při rozvíjení osobnosti dítěte spolupracovat s rodiči a dalšími odborníky, tj. s pedagogem, asistentem učitele, logopedem, speciálním pedagogem, psychologem, lékařem apod. tak, aby jejich působení směřovalo ke stejným cílům.

Některé zásady pedagogické prevence

- Nenutit dítě mluvit výzvami typu: *Řekni! Zopakuj!*
- Nezesměšňovat dítě opakováním jeho chybných výpovědí.
- Netrestat, nekritizovat a neupozorňovat dítě, že mluví špatně.
- Neopravovat ho, nevracet se, aby něco vysloвило, zopakovalo, zodpovědělo správně.
- Nepřerušovat dítě při mluvení.
- Nevyčítat dítěti, že málo a špatně mluví.
- Nenutit dítě mechanicky opakovat předříkávaná slova bez pochopení jejich obsahu.
- Nenutit dítě k řečovým projevům před cizími lidmi nebo při veřejném vystoupení, pokud samo nechce.
- Nevystavovat dítě komunikačním situacím, v nichž by selhalo nebo se cítilo neúspěšné.
- Nepodceňovat ani nepřeceňovat komunikační schopnosti dítěte.
- Nestresovat dítě nedostatkem času, netrpělivostí.
- Nezapojoovat dítě do činností, které v něm vyvolávají strach a úzkost.
- Nevyvozovat u dítěte správnou výslovnost narušené hlásky — to je v kompetenci logopeda.

Doporučení pro učitele

- Uskutečňovat rozvíjení řeči postupně od úrovně, na které se dítě aktuálně nachází, v souladu s celostním přístupem k osobnosti.
- Poskytovat dítěti časté příležitosti ke společným hrám a činnostem s ostatními dětmi, aby získalo zkušenosti s oboustranně potřebným a prospěšným porozuměním a spoluprací.
- Upřednostňovat hry a cvičení pro rozvoj řeči, které jsou pro dítě zábavou, a ne drilem, respektovat přitom zásadu „častěji a kratší dobu“.
- Vést dítě k uvědomování si síly, tempa a rytmu řeči za pomoci dechových, artikulačních a fonemických her.
- Často s dítětem zpívat, říkat říkanky, hrát hry zaměřené na rytmické cítění, pohyb, relaxaci.
- Preferovat rozvoj obsahové stránky řeči (porozumění, vyjadřování) před správnou výslovností.
- Rozvíjet neverbální komunikaci, mimiku, gesta, pohyby těla dítěte jako podporu dorozumívání a porozumění.
- Napodobovat s ním různé zvuky z běžného života.
- Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky dítěte, stejnou pozornost věnovat i organizaci pohybů artikulačních orgánů pravidelným zařazováním různých artikulačních cvičení a her.

- Procvičovat artikulaci jednotlivých hlásek v takových slovech, větách a říkankách, které jsou pro dítě zajímavé, obsahově srozumitelné a smysluplné.
- Často s dítětem říkat básničky s opakující se hláskou, kterou nesprávně vyslovuje, současně znázorňovat obsah básničky pohyby těla.
- Správnou výslovnost rozvíjet pomocí rozmanitých her a činností, které současně zdokonalují poznání dítěte a jeho pohybové, umělecké, sociální dovednosti nebo citovou složku osobnosti.

Důležité je v maximální možné míře rozvíjet obsahovou stránku řeči a spontánní řečový projev dítěte, aby si rozumělo a spolupracovalo s dětmi i dospělými, pokud potřebuje samo, ale také když to potřebuje někdo jiný. Jde o zvyšování řečové aktivity dítěte a samostatnosti při vyjadřování vlastních myšlenek a přizpůsobování se pokynům a instrukcím od jiných osob. Zásadním požadavkem je, aby k tomu bylo dítě vedeno v souladu s etickými principy a za použití rozvojového působení učitele, prostřednictvím obohacujících zážitků v prostředí běžného života a v inkluzivních podmínkách mateřské školy.

Spolupracujeme se Speciálně pedagogickým centrem v Litoměřicích a v Roudnici n/L, s Pedagogicko – psychologickou poradnou v Litoměřicích, s ORL a foniatrií v Ústí nad Labem, s pediatrií.

PREVENTIVNÍ PROGRAM

Se sociálně patologickými jevy jako je násilí, týrání, šikana, drogy, nesnášenlivost ad. se mohou setkat děti již v předškolním věku. Proto začínáme s primární prevencí se začátkem docházky do mateřské školy. Potřebné informace si děti osvojují formou přiměřenou jejich věku a schopnostem. Činnosti v oblasti prevence vkládáme do pedagogické práce s cítem, prolínají celým výchovně vzdělávacím procesem.

Cíle preventivního programu:

- zvyšovat odolnost dětí vůči společensky nežádoucím jevům
- učit děti rozpoznat společensky nežádoucí jevy a nepodlehout jim, pokud se s nimi v budoucnu setkají
- podporovat zdravý a zdravý způsob života
- navozovat atmosféru důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy
- vytvářet příznivé klima školy, třídy, rozvíjet komunikaci mezi dětmi
- spolupracovat s rodiči v oblasti zdravého životního stylu, poskytovat poradenské služby rodičům, pedagogům
- zajistit vzdělávání učitelů v oblasti prevence
- monitorovat klima tříd, podporovat komunikaci a výměnu poznatků a zkušeností mezi pedagogy

Spolupráce rodiny a mateřské školy:

- seznámení rodičů se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzky)
- besedy, přednášky pro rodiče k dané problematice
- včasná informovanost rodičů o změnách chování jejich dětí
- aktuální řešení nastalých problémů s rodiči
- účast rodičů na vzdělávacích aktivitách MŠ, společné akce rodičů a MŠ
- poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníků

Naším cílem je vzájemná důvěra a z ní vycházející podpora ze strany rodičovské veřejnosti. Jsme si vědomi toho, že převládající vliv pro utváření základních pravidel chování a společenských norem, pro volbu zálib má rodina. Mateřská škola rodinnou výchovu podporuje a doplňuje, pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis a osvětu v otázkách výchovy a vzdělávání dětí.

Spolupráce s odborníky a s jinými organizacemi

- Městys Brozany nad Ohří
- Pedagogicko-psychologická poradna v Litoměřicích
- Policie ČR
- Hasiči Brozany nad Ohří
- instituce poskytující další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- ošetřující lékaři

Oblasti prevence:

1. Zdravý životní styl

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, modelky, vegetariánství...atd.
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, televize, internet)
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

Očekávané výstupy:

- děti mají zájem o zdravý životní styl
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života
- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- pěstovat úctu k životu (stáří x mláďí...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- posilovat hodnotu vzdělání
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Očekávané výstupy:

- děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- děti vědí, co znamená řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením umí najít řešení

3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)
- oddálit první kontakt s návykovými látkami – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)

Očekávané výstupy:

- děti znají rizika užívání drog, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček ...)
- děti mají představu o tom co je droga - co vše je drogou, co způsobuje a proč ji lidé berou (hlavně cigarety a alkohol), závislost – zdravá x nezdravá

4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání - Sexuální výchova

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
- předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví - funkce, porod,...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuální vydírání, pornografie,...
- podporovat zdravé sebevědomí dětí

Očekávané výstupy:

- děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem - nestydí se za ně...
- děti dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- děti dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- děti se orientují přiměřeně k věku v problematice sexuální výchovy

5. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalis-mus...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být mo-rální podporou

Očekávané výstupy:

- děti si jsou vědomy následků spáchání přestupku a trestného činu
- děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- děti vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- děti mají důvěru v učitelku

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Nezbytnou součástí práce naší mateřské školy je také autoevaluace, tedy hodnocení vzdělávacích činností, podmínek i organizace vzdělávání. Poskytuje nám zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a slouží jako východisko pro další práci.

Máme vypracovaný systém evaluace. V něm stanovujeme, na které jevy se při hodnocení zaměříme (předmět evaluace), jakým způsobem hodnotíme (prostředky – metody a formy), konkrétní termíny či frekvenci hodnocení (kdy a jak často) a kdo bude za hodnocení zodpovědný.

Oblasti evaluace (co)	Prostředky (metody a formy – jak, čím)	Časový plán (kdy, jak často)	Odpovědnost (kdo)
Soulad ŠVP s RVP PV	Srovnávání textu, konzultace	Při legislativní změně či zásadní změně v MŠ	Vedoucí učitelka MŠ
Plnění cílů ŠVP	Metoda kroužkování cílů	Na začátku týdenního plánování	Učitelky
	Hospitace	Průběžně	Vedoucí učitelka
Vzdělávací nabídka (učivo) – způsob jeho zpracování a realizace	Hospitace	Průběžně, dle potřeby	Vedoucí učitelka
	Třídní knihy	Denně	Učitelky
	Práce dětí, nástěnky, výstavy	Denně	Učitelky
Práce učitelů	Hospitace	Podle plánu kontrol a hospitací	Vedoucí učitelka
	Kontrola třídních knih		
Výsledky vzdělávání, vyhodnocování pokroku dětí	Metoda kroužkování očekávaných výstupů	Na konci týdne	Učitelka
	Dotazníky, individuální hodnocení dětí, diagnostická kresba, portfolia	Průběžně	Učitelka

	Hospitace	Podle plánu	Vedoucí učitelka
Kvalita podmínek vzdělávání	Hospitace Inventarizace Dotazníky pro učitele Dotazníky pro rodiče	Podle plánu kontrol a hospitací 1x ročně 1x ročně 1x ročně	Vedoucí učitelka Učitelky Zákonní zástupci

Pedagogická diagnostika

Základním principem moderního vzdělávání je **respekt k individualitě a jedinečnosti každé dětské osobnosti**. Pokud chceme vzdělávání **individualizovat**, tedy zaměřit jej na osobnost dítěte, na jeho rozvoj a respektovat jeho potřeby a zájmy, musíme dítě dobře poznat, tedy **diagnostikovat**. Máme vypracovaný systém pedagogické diagnostiky jako činnosti **průběžné, každodenní a dlouhodobé**.

Sledování, hodnocení a zaznamenávání pokroků dítěte probíhá jednak jako nezáměrné průběžné pozorování, jednak jako činnost záměrná a plánovaná. Při všech činnostech v mateřské škole učitelky sledují, jak se dětem vede, jak zvládají situace, jak se vyvíjejí. Svá zjištění učitelky zaznamenávají, navzájem si je předávají. Předpokladem dobrého fungování diagnostiky je dobrá spolupráce a komunikace všech pedagogů i nepedagogických pracovníků.

Při záměrné (formální) diagnostické činnosti si učitelky vždy stanoví předmět diagnostiky – co budou u dítěte sledovat a hodnotit. Vycházejí z aktuální situace, z aktuálního tématu, z toho, co se právě ve třídě děje a čím děti žijí. Vyhodnocování rozvoje dítěte musí být provázáno s plánováním třídního vzdělávacího programu. Základem je důsledné plánování činností, plánování cílů a očekávaných výstupů, z toho vyplývající plánování předmětu diagnostiky. Metody diagnostiky jsou různé a odvíjejí se od aktuální vzdělávací situace.

Výsledky diagnostikování učitelky **zaznamenávají** do záznamových archů. Záznamy o dětech obsahují často citlivé údaje. Důsledně dodržujeme **pravidla profesionální etiky**, respektujeme soukromí dítěte a rodiny, zajišťujeme ochranu údajů proti zneužití. Záznamy jsou důvěrné a přístupné pouze učitelkám, rodičům, popř. České školní inspekci. Učitelky musí důsledně dbát na ochranu údajů, záznamy nepředávají jiným subjektům. Pro potřeby školských poradenských zařízení vypracovávají na základě těchto diagnostických záznamů jiné zprávy, vždy se souhlasem rodičů.

Diagnostické záznamy o pokrocích dítěte představují jednu část **portfolia dítěte**. Druhou část, tzv. sběrné portfolio, tvoří artefakty dětí, výsledky různých činností, obrázky, pracovní listy, vystřihovánky, audio či videonahrávky z činností. Všechny tyto materiály dokumentují dosaženou úroveň dítěte, jeho pokroky, specifika, slabé a silné stránky. Učitelky s nimi spolu s dětmi aktivně pracují, vedou děti k jejich hodnocení a sebehodnocení. Materiály jsou neustále k dispozici rodičům, učitelky jsou připraveny kdykoli o nich s rodiči pohovořit, vysvětlit například záměr činnosti, poukázat na úspěch, či případné potíže, navrhnout další postup.

Při záměrném sledování procesu učení učitelka zároveň dítěti poskytuje **zpětnou vazbu**, užívá výroky, kterými dítěti poskytuje informace o jeho chování, dovednostech. Učitelky používají popisný jazyk a poskytují konkrétní informace o činnosti dítěte. Tímto způsobem rozšiřují slovní zásobu dětí a dávají vzor takového hodnocení. Tak postupně vedou děti k sebehodnocení, používají **formativní hodnocení**.

Po uplynutí určité doby učitelky v konkrétní třídě **společně vyhodnotí**, které oblasti doposud sledovaly a na které se v následujícím období zaměří. Společně shrnou výsledky dosavadní diagnostické činnosti. Prostudují celé portfolio každého dítěte a zhodnotí výsledky vzdělávání, úroveň schopností a dovedností dítěte, jeho silné a slabé stránky. Svá zjištění písemně zaznamenají do složky dítěte a navrhnou **pedagogické záměry a návrhy opatření pro další vzdělávací činnost**.

ZÁVĚR

Obsahem tohoto dokumentu je školní vzdělávací program mateřské školy v Brozanech nad Ohří. Tento program je velice široký, zahrnuje nejen výše uvedené formální části, ale také neformální složku, zdánlivě skrytou, avšak pro výchovu dětí neméně důležitou. Tou je například celková atmosféra školy, osobnosti učitelek a vztahy mezi nimi, přátelské a vstřícné jednání. Za podstatné považujeme v naší škole účast rodiny a spolupráci mezi školou a rodinou. Je to složitá a propojená síť a v centru této sítě je osobnost dítěte, jeho potřeby, city, zvláštnosti. Jedině s tímto vědomím povede naše práce k harmonickému rozvoji osobnosti dítěte.